

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo

Viite: OKM/68/040/2014

YLIOPISTOJEN RAHOITUSMALLIA KOSKEVAT ASETUSMUUTOKSET

Sivistystyönantajat kannattaa suurinta osaa rahoitusmalliin ehdotetuista muutoksista. Ehdotettua strategisen rahoituksen osuuden kasvattamista 10 %:sta 12 %:iin tulisi kuitenkin harkita vielä uudelleen. Vähintäänkin strategisen rahoituksen kriteerien tulee olla selkeät ja läpinäkyvät.

Yliopistojen rahoitusmallia ollaan päivittämässä niin, että mallia koskevat asetusmuutokset tulisivat voimaan vuoden 2017 alusta. Päivitetyin malliehdotuksen pohjana on käytetty rahoitusmallin uudistamista pohtineen työryhmän työtä, mutta myös muun muassa hallitusohjelman linjauksia.

Päivitys on monilta osin hyvä ja tarpeellinen. Esimerkiksi tarkennukset 55 opintopistettä suorittaneiden rahoitustekijän laskentaan, kannustaminen korkeakoulujen yhteistyössä järjestettävään opetukseen sekä työllistymisen hieman aiempaa suurempi painoarvo rahoitusmallissa ovat hyödyllisiä uudistuksia.

Suurin yksittäinen muutos mallin päivityksessä on esitys lisätä strategisen rahoituksen osuutta 10 %:sta 12 %:iin. Vuoden 2016 perusrahoitustasossa 12 % tarkoittaa noin 191 miljoonaa euroa. Osuuden kasvattamista tulisi nykyisissä talousnäkymissä harkita vielä uudelleen. Rahoitusmallin kautta jaettavissa oleva rahoitus vähenee hallituskaudella. Vähenevän rahoituksen aiempaa suurempi sitominen strategiseen ohjaukseen vähentää yliopistojen omaa liikkumatilaa.

Lisäksi on syytä muistaa, että yliopistojen perusrahoitusta on jo aiemmillä päätöksillä siirretty 50 miljoonaa euroa profiloitumisen vahvistamiseen kilpaillulla rahoituksella Suomen Akatemian kautta. Vähintäänkin strategiarahoituksen saamisen edellytyksistä ja kriteereistä on tehtävä läpinäkyviä, eikä rahoitus saa suuntautua liian hienojakoiseen ohjaukseen.

Strategiarahoitus on esityksen mukaan tarkoitettu korkeakoulujen tulevaisuuteen suuntaaville kehittämistoimille ja hallitusohjelman kärkihankkeiden tukemiseen. Yliopistojen toiminta on viime vuosina ohjautunut strategisempaan suuntaan niin lainmuutosten, tavoiteohjauksen ja rahoituksen kuin yleisen toimintaympäristön muutostenkin myötä. Ministeriön ja valtioneuvoston tuki rakenteellisten uudistusten tekemiselle ja tulevaisuuteen suuntaaville kehittämistoimille on jatkossakin tärkeää. Uudistuksiin tarvitaan tukea muun muassa siksi, että niiden toteuttaminen vaatii usein alkuvaiheessa lisäresursseja ennen hyötyjen realisoitumista muun muassa tehokkaampana toimintana.

Yliopisto- ja ammattikorkeakoulukentän uudistuksia on edistetty myös mahdollistavalla lainsäädännöllä. Tätä kannattaa tehdä myös jatkossa.

Ystävällisin terveisin

Sivistystyönantajat ry

Heikki Holopainen
Asiantuntija